

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov.
Issued daily except Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredniški in upravljalni prostor:
2657 S. Lawndale av.

Office of publication:
2657 So. Lawndale av.
Telephone: Lawndale 4635.

LETO—YEAR XII.

Cena lista Entered as second-class matter January 23, 1910, at the post-office
je \$4.00, at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

CHICAGO, ILL., četrtek, 5. junija (June 5) 1919.

Subscription \$4.00 Yearly.

ŠTEV.—NUMBER 132.

Published and distributed under permit (No. 148) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

BANKIRJI NA WALL STREETU IMAJO TEKST MIROVNE POGODBE.

Senatorja Lodge in Borah izjavljata, da so ameriški finančni magnati dobili popolno mirovno pogodbo, medtem ko kongresu in ljudstvu še danes ni znana. Bankirji so dobili pogodbo naravnost iz Pariza.

Washington, 4. jun. — Senator Borah je danes izjavil, da bo dobil popoln tekst mirovne pogodbe z Nemčijo v 48. urah nakar jo objavi v časopisih.

Washington, D. C. — Senator Lodge, vodja republikancev v senatu, je sporočil senatu, da so finančni interesi v Wall Streetu prejeli kopije mirovne pogodbe, v katerih so tiskane važne reči, ki niso bile v izvešču "mirovne pogodbe", objavljenem v Združenih državah. On pravi, da mu je znano, da so tukaj štiri take kopije.

Senator Borah je izjavil, da je prejel iz zanesljivega vira vest, da je bila mirovna pogodba čitana prejšnji dan na seji ravnotežnega finančnega inštituta v New Yorku. Dodal je, da bodo imena kompanij, ki imajo mirovno pogodbo, objavljena v nekaj dneh.

Izjavi senatorjev Lodge in Borah sta povzročili v senatu živahno debato. Republikanski senatorji so povdarjali, da ni najmanjšega vzroka, da se ne priobči mirovna pogodba, odkar je v rokah finančnih interesov. Izjavi sta igrali veliko vlogo v razpravi o Johnsonovi resoluciji, ki zahteva, da se senatu izroči mirovna pogodba.

Senator Swanson, demokrat iz Virginije, branec administracije, je dejal, da predsednika veže sporazum z zavezniškimi ministri predsedniki, da obdrži pogodbo tajno. Senator je nadaljeval, če se sprejme Johnsonova resolucija, tedaj je to apel na predsednika, da prelomi svojo besedo. Debatu je trajala nad eno uro, toda do glasovanja ni prišlo o Johnsonovi resoluciji. To pomeni, da pride resolucija na razpravo zopet prihodnji dan.

Senator McCormick iz Illinois je čital vest iz časnika, ki pravi, da so v Berlinu prodajali kopije mirovne pogodbe na ulici po petnajst centov.

Ko je senator Johnson predlagal, da se njegovi resoluciji prizna nujnost, mu je segel v besedo senator Borah in dejal:

"Ne ugovarjam, toda preden se prizna nujnost, hočem povedati, kar je sedaj dokazano, da je mirovna pogodba sedaj znana vsemu evropskemu ljudstvu, vseh sovražnikih. Resnica je, da je sedaj ta pogodba v posesti govorilnih interesov v New Yorku, med tem, ko senat vprašuje po pogodbi, katero bo moral končno objaviti, za katero vprašuje ameriško ljudstvo — za pogodbo, ki kateri bo končno obvezano — govori interesi v New Yorku inajo pogodbo in jo obravnavajo."

"Pogodba je v New Yorku," je segel v besedo senator Lodge. "Včeraj sem imel eno kopijo v roki in slišal sem, da so še druge kopije tukaj. Ponudili so mi kopijo, da jo prinesem sem in počem svojim tovaršem. Odgovoril sem, da bo kopija objavljena, če pride v moje roke. Radi tega nisem izročil meni."

"Slišal sem, da so štiri kopije v New Yorku. Če je še več kopij, ne vem, toda dognal sem, da je edini prostor, kamor ne sme kopija senat Združenih držav."

Senator Swanson je pripomnil, da se vprašanje suše okoli dejstva, da je naj ooficijelno vprašamo predsednika, da objavi pogodbo, za katero se je obvezal, da je ne izda.

RENNER JE ODNESEL POGOJE DOMOV.

St. Germain, 4. jun. — Dr. Karl Renner, načelnik avstrijske delegacije, je včeraj odpotoval s tremi delegati in dvema tajnikoma v Inmost, kjer se snide s člani avstrijske vlade. S seboj je vzel šest izvodov mirovne pogodbe. Renner se vrne v St. Germain v soboto.

RADIKALNE SPREMEMBE V MIROVNI POGODBI.

Anglija in Amerika sta za koncepcije, toda Francija se vpira.

AVSTRIJA ZAVRNE POGOJE?

Dunaj, 4. jun. — "Neues Abendblatt" poroča, da je avstrijska vlada soglasno zaključila, da ne sprejme mirovnih pogojev.

Pariz, 4. jun. — Danes je skoraj zagotovljeno, da bodo v mirovni pogodbi izvršene radikalne spremembe predno jo dobe Nemci v podpis. Lloyd George je med vsemi velikimi štirimi najbolj nestrpen za revizijo pogojev in Wilson ga podpira v večini točk, medtem ko se Clemenceau najbolj vpira spremembam.

Skoraj gotovo je, da bodo zavezniški sprejeli ponudbo Nemčije, da se svota odškodnine omeji na 25 milijard dolarjev; dalje bodo dovolili plebsit v Šleziji in zametili Nemčiji dovolj pravnega za njeno industrijo na vzhodu.

Berlin, 4. jun. — Iz Versailles poročajo, da nemški delegatje pričakujejo odgovor zavezničev v soboto. Ako zavezniški zavrnejo nemške protipogoje, tedaj bodo delegatje zapustili Versailles in prepuščili nadaljnjo akcijo nemški vladi.

STAVKA JE KONČALA Z ZMA- GO ZA PEKOVSKO POMOČNIKE.

Chicago, Ill. — Po poročilih je stavka pekovskih pomočnikov končala s porazom za pekovske podjetnike. Po novi lestvici dobe delavci v prvem razredu \$33, v drugem \$31 in v tretjem \$29 tedenske mezde.

Mezdno vprašanje ni tvorilo sporne točke pri poravnavi. Pogajanja so se sukala okoli odprave pomočnega dela. Končno se je dosegel sporazum, da morajo podjetniki plačati za pomočno delo dvojno mezdo, kjer je tako delo potrebno. Dvojna mezda se izplača med enajsto uro ponoči in peto zjutraj.

Pogodba še ni podpisana, ko odhajajo te vrstice v tisk, toda podjetniki so pristali na zahteve organizacije, kar pomeni, da je stavka končana.

SIROV DEČEK.

Connersville, Ind. — 16 letni Carl Smith je udaril 31 letno Elsie Ray s težkim ključem prek glave, ko je šla prek igrišča pri koli. Rayjevo so težko ranjeno prepeležli v bolnišnico, deklica pa v zapor, kjer so ga pridržali brez porokov.

Rayjevo je ločena od svojega soproga in je baje obljubila 16 letnemu dečku, da ga poroči. Kasneje je Smithu dala kosarico in to je deklica tako ujezilo, da jo je s težkim ključem pobil na tla.

VELIKA STAVKA NA FRANCOSKEM.

Pol milijona delavcev je vstavilo delo v raznih industrijah.

KANADSKA STAVKA SE ŠIRI.

Pariz, 4. jun. — Sprevedniki in motorniški pariški podružne železnice so v ponedeljek zvečer soglasno glasovali za stavko in včeraj zjutraj so Parizanje našli zaprta vrata na vseh podružnih postajah.

Stavka kovinarskih delavcev se nadaljuje. Včeraj so se pridružili stavkarjem delavci v avtomobilni industriji, dalje delavci v sladkornih rafinerijah, pleskarji in krojači. V severni Franciji je zastrajkalo 30.000 premogarjev in stavka se širi. Šofirji in sprevedniki na avtomobilnih vozovih so včeraj zastavkali iz simpatij do delavcev podružne železnice. Vseh stavkarjev na Francoskem je približno že polj milijona.

Vancouver, B. C., 4. jun. — Včeraj so tukaj zastrajkali mornarji na obrežnih ladjah, delavci v petih ladjedelnicah, pristanišni delavci in kovinarji, vpsoleni pri Northern Iron Works. Danes ali jutri bodo sledili cestnoželezniški in telefonski uslužbeni. Mestni uslužbeni nadaljujejo z delom.

Winnipeg, Man., 4. jun. — Tukajšnja policijska unija je na včerajšnjem shodu soglasno zavrgla ultimatum policijske komisije, ki zahteva, da policisti ne smejo pristopovati v simpatični stavki. Policisti so sklenili, da bodo skrbeli za red in mir.

Rim, 28. maja. — V Bielju, 38 kilometrov od Turina, je izbruhnila generalna stavka iz simpatij do tekstilnih delavcev. Poklicane so bile vojske čete in štrajkarji so zabarikadirali ulice s težkimi hrodi. V Crocemosu je bil spopad med delavci in vojniki. Poveljniki čete je obstrleli nekega štrajkarja in nato so delavci pogrnili vojske v beg. Vojaki so se zabarikadirali v neki hiši dokler niso dobili pojačanja. General Rivera hiti s četami v Bielle.

Washington, 4. jun. — Državni department je dobil poročilo o velikih nemirih v Lima, Peruvija (južna Amerika). Mnogi ljudstva z ročnimi zastavami je napadla prodajalnice z jestvinami. Mnogo šip je bilo pobitih. Vlada je razglasila obsedno stanje v mestu in pomnožila vojaštvo.

Pariz, 4. jun. — Generalna stavka se razširja v Parizu. Pričakuje se, da bo še danes samo v Parizu pol milijona delavcev v stavki. V mestu je mir.

London. — Policijska unija, katera je z večino glasovala za stavko, je odločila boj dokler ne bo podpisan mir. Voditelji policistov pravijo, da nočejo postavljati vlade v nevarnost dokler se vrše pogajanja za mir.

DVA IZPRTA DELAVCA UBITA.

Toledo, O. — Kompanijski namerniki so izvali nemire, pri katerih sta bila dva delavca ustreljena od kompanijskih čuvajev. Neki kompanijski čuvaj se je podal nalašče v okraj, v katerem prebivajo izpirti delavci poljske narodnosti, kjer je zval delavce v izživajočim obnašanjem. Pozval je pomoč, ki je bila kmalu na mestu. Pričeli so streljati na ljudstvo, in padla sta dva delavca, dve osebi sta pa bili težko ranjeni.

Po izjavi Johna J. Quinlivana, poslovnega odbornika "Centralne unije" pa ni cela afera v zvezi z organiziranimi delavci. On izjavlja, da se organizirani delavci niso udeležili nemirih.

MRAZ V MINNESOTI.

Thief River Falls, Minn. — Tukaj je nastopil izreden mraz, ki je napravil za tisoče škoda na železnici.

VOJNA Z ITALIJO V PRIHOD- NJIH DESETIH LETIH.

Ameriški časnikar Frank H. Simonds javlja iz Pariza: Ni ga vestnega opazovalec razmer, ki ne bi verjel, da izbruhne vojna med Italijo in Jugoslavijo v prihodnjem desetletju. Pogodba, ki je bila predložena v St. Germainu, ne bo rešila ničesar. Med narodi v bivši Avstro-Ogrski, ki jih je osvobodila vojna in revolucija, je tisočletno sovraštvo in tisočletno tekmovanje, ki ga ne bo odpravila liga narodov.

VELIKI BUSINESS SE SELI V WASHINGTON.

Glavno mesto bo odalej sedež industrijalnih kraljev v Ameriki.

Washington, D. C. — (Poroča Paul Wallace Hanna). Veliki business je prišel z invazijo glavnega mesta Združenih držav. Od vseh strani se selijo industrijalni magnati v Washington, kakor da so z vso odločnostjo pripravljene okupirati vse, kar ni še njihovega. Vojna kamoflaža, ki je prej tako izvrstno služila svojemu namenu, ni več potrebna.

Standard Oil Company (Rockefellerjev trust) je kupila veliko poslopje nasproti Willardovega hotela in tam bo odslej njen glavni stan, dočim je bil prej v New Yorku. Vbodoče ne bo več treba pisati zaupnih pism z običajnim nagovorom: "Moj dragi senator!" Dragi senator bo lahko stopil med potje v kapitol osebno v glavni stan in izvedel bo, kakšno zagonodajno dolžnost tirja od njega kraljestvo olja.

Ali to še ni vse, da magnati kupujejo palače v Washingtonu, pač pa imajo svoje pisarne celo v kapitolu samem. Neki gentleman, čigar ime je bilo omenjeno v pismih mesarskega trusta, ki so bila zasejana po vladnih zastopnikih lanske leto, se je naselil v senatu, kjer ne more uiti njegovim očem in ušesom nič, pa naj bo še tako tajno in skrito.

Veliki business se zdaj skrbno pripravlja za ofenzivo proti zvezni trgovski komisiji, ki je lanske leto razkrinkala velemesarje.

KAJ BO SEDAJ?

Chicago, Ill. — Ljudstvo je pozdravilo navdušeno tri in trideseto divizijo, ki se je vrnila domov iz Francije. Ohsipali so vojake s svetilnicami in konfetijem. Parada je zdaj končana in vojaki so odšli v Camp Grant, da jih demobilizirajo. Šest tisoč in dvesto fantov bo v kratkem času odpuščenih iz armade. Fantje bodo hoteli delo, kajti brez dela in zaslužka se ne živi v civilnem življenju.

Med ljudstvom, ki je pozdravilo domov došle vojake, so bili tudi podjetniki in delodajalci. V par dneh bodo vojaki demobilizirani. Ali bodo ti vojaki dobili delo? Ali ne bodo nekateri podjetniki jim zopet ponujali nizke mezde, kot se je že zgodilo pri vojaki, ki so bili pred njimi demobilizirani? To so vprašanja, ki jih zastavlja ljudstvo. Demobilizirani vojaki ne morejo živeti samo od navdušenega sprejema. Ampak za življenje so potrebne realne reči: hrana, obleka, stanovanje itd. Teh reči se pa ne dobi brez denarja in kdor hoče imeti denar, pa mora zanj delati.

Dolžnost podjetnikov in delodajalcev je, da sprejmejo te vojake, ki so v krvavih bitkah tvegali svoje življenje, v delo in jih pošteno plačajo, tako da bodo lahko izhajali z mezdo.

PRVE ŽRTVE VROČINE.

Chicago, Ill. — Komaj se je razlil prvi gorak zračni val prek mesta, že je zahteval pet žrtev. Tolkajo žrtev je bilo cele pavoš, v Združenih državah.

VREME.

Chicago in okolice: V četrtek nestalo in dež. Nespremenjena temperatura. Lahki različni vetrovi.

BERLIN JE PROTI RENSKI REPUBLIKI.

Nemška vlada je izdala zaporno povelje proti glavarju nove republike.

PROTEST PROTI POČETJU FRANCOZOV.

Berlin, 4. jun. — Nemška vlada je izdala zaporno povelje proti dr. Dortenu, provizoričnemu predsedniku nove republike ob Reni, ki je bila oklicana zadnjo nedelje. Dorten in ostali člani, začasne vlade so obtoženi veleizdaje.

Obenem je nemška premirovna komisija v Spaju dostavila zavezničkom ostro protestno noto proti francoskim oblastnikom v okupiranem nemškem ozemlju, ki podpirajo separatistiško gibanje. Nemška vlada obtožuje francoskega polkovnika Pinota v Wieshadenu, ki je z oboroženo silo zadržal vsak protestni glas ljudstva proti oklicu separatne Renske republike.

Nota zaključuje: "Akcija francoskih okupacijskih oblasti je najočitnejša kršitev premirovnih pogojev in pomeni, da omenjene oblasti delajo ravno nasprotno, kar so podpisale v premirovni pogodbi. Nemška vlada najostreje protestira proti temu činu."

Načelnik vlade Scheidemann je izjavil, da so vse proklamacije in uredbe voditeljev novopoečene renske republike neveljavne.

Coblentz, 3. jun. — Ameriške okupacijske oblasti so izjavile, da ne bodo podpirale separatistiškega gibanja v svojem področju okupiranega nemškega ozemlja. Hunter Liggett, poveljnik tretje ameriške armade ob Reni, je dejal, da on ne pripozna druge vlade v Nemčiji kakor tisto, s katero so Združene države podpisale premirje in s katero se zdaj pogajajo za mir. Generalni štrajk delavcev v Coblentzu in drugih mestih v ameriškem pasu proti gibanju za odeep od Nemčije je bil zatrt po ameriških vojaških oblastnikih še predno se je začel; ravno tako so stavko zatrli Angliji v Kollnu.

Da so Francozi vedeli, kaj se pripravlja med separatisti in da se oni zanimajo za to gibanje, dokazuje telefonski razgovor med nekim višjim francoskim častnikom in ameriškim generalom Liggettom, ki se je vršil pred dvema tednoma. Francoski častnik je sporočil Liggett, da kmalu izbruhne revolucija v okupiranih pokrajinah za odeep od Nemčije in on bi rad vedel, da li bodo Američani nasprotovali temu gibanju. Liggett je odgovoril, da on ne bo dopustil nikakršne revolucije v svojem področju. Nato je Francoz vprašal, če bodo Američani dovolili revolucionarnemu politično konvencijo v Coblentzu, nakar je general odgovoril, da on ne pripozna druge politične oblasti kakor sedanjo.

Danes se je izvedelo, da so Francozi dovolili politično konvencijo separatistov v Wieshadenu.

DRŽAVA N. DAKOTA BO PRO- DAJALA KMEČKE PRIDELKE.

Fargo, N. Dak. — Industrijalna državna komisija je imenovala upravnika družbe državnih milijonov in litniz, katero je ustanovila legislatura. Upravnik ima oblast prodajati kmečke pridelke v imenu države. Državni uradniki so tudi izdali tisoč bonrov po \$1000 za udeanovitev državne banke, katera se ustanovi po sklepu zakonodaje. To so prvi državni zavodi te vrste v Združenih državah.

PREDSEDNIKOVA LADJA PRI- PRIPRAVLJENA.

Washington, D. C. — Transportna ladja "George Washington", s katero je predsednik Wilson trikrat križal ocean, je prejela povelje, da je v dvanajstih urah pripravljena odriniti na visoko morje, ko pride povelje za odhod po petem juniju t. l.

NARODNI DOLG.

Washington, D. C. — Narodni Združenih držav znaša \$25,921,151,270 koncem meseca maja. V enem mesecu se je narodni dolg pomnožil za \$1,096,640,750 radi izdaje novih dolžnih certifikatov in vsled vplačil na zadolžnice zmage svobode. Izdatki v mesecu maju so znašali \$907,492,920, ali prav malo manj kot v maju prejšnjega leta, ko so znašali \$1,968,203,028.

ALI PRIPADE ISTRA K SVOBODNI REKI?

Iz Rima poročajo, da aneksisti pripravljajo burjo za Orlanda.

ITALIJANI SE BOJE HRVA- TOV.

Rim, 2. jun. — (Poroča Arthur E. Mann). V političnih krogih v Rimu se pripravljajo neljub sprejem za Orlanda, ako se reši vprašanje Istre in Reke na način, kakor poročajo iz Pariza. Vest se namreč glasi, da bo Reka svobodno mesto in zraven tega pripade svobodni Reki polovica Istre z delom Kranjske vrb. Dalje poročajo, da Italija ne dobi zahtevanega ozemlja v Dalmaciji. Urednik lista "Popolo d'Italia" grozi Orlandu, da mu ni treba priti domov, ako misli prinesiti mirovno pogodbo te vrste.

Italijanski parlament se snide v dveh tednih in tedaj bo vihar v zbornici, če se ne izpolnijo aspiracije Italijanskih aneksistov. V teh krogih so mnenja, da je svobodna Reka bolj nevarna Trstu, kakor če bi jo dobila Jugoslavija. Test bo gospodarsko ubit, ker se bo vsa trgovina stekala na Reko.

Italijani pravijo, da bi rajši videli, da dobe Reko Nemci ali Madžari, kakor pa Hrvatje, če ne pride pod Italijo. Še danes kažejo v Rimu zadnje uradno vojno poročilo avstrijske armade, ki hvali Hrvate, kako dobro so se bojevali ob Plavi in da je bil zadnji avstrijski general Hrvat (Boroevič).

RDEČE ZASTAVE NA FRACOSKIH LADJAH.

Francoska zbornica preiskuje dogodek na Črnem morju, ko so bila na štirih bojnih ladjah razvita rdeča bandera.

VLADA BO POJASNILA 6. JU- NIJA.

Pariz, 4. jun. — Francoski podadmiral Ameth, poveljnik francoske bojne flotile na Črnem morju, je bil poklican v Pariz, da informira vlado glede na neljube dogodke v mornarici ob času, ko so Francozi izpraznili Odoso v južni Rusiji. Takrat so francoski pomorščaki na štirih bojnih ladjah razvili rdeče zastave.

Poslanei Kerguezec, Coude in Cachin so zadnji teden interpellirali vlado, da mora pojasniti, kaj se je pravzaprav zgodilo. Vlada je odgovorila, da bo dala vse podrobnosti tega dogodka 6. junija. Poslanec Coude je ob času interpellacije dejal: "Naši pomorščaki držijo z armado. Oni so je mahtili festivali svojo željo, da se nočejo bojevati proti ruskim revolucionarjem. Vlada ne sme kaznovati pomorščakov dokler ne izvedemo vse resnice. Častniki so obljubili moštvo, da se jim ne bo zgodilo nič žalega in beseda častnikom mora držati."

Cachin je pa dejal: "Ko bo vlada pojasnjevala stvar, hočemo, da se pove resnica o vsi politiki naše vlade v Rusiji. Vedeti moramo, zakaj so se naši pomorščaki uprli in zakaj so razvili rdeče zastave na bojnih ladjah."

"Matin" poroča, da je francoska črnomoška flota dospela domov. Podadmiral Ameth se je pravkar izkrenal v Toulono.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (raven Chicago) in Kanada \$4.00 na leto, \$2.00 za pol leta in \$1.00 za tri mesece; Chicago \$5.50 na leto, \$2.75 za pol leta, \$1.40 za tri mesece, in za inoseststvo \$7.00.

Naslov na vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Owned by the Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$4 per year; Chicago \$5.50, and foreign countries \$7.00 per year.



Datum v oklepaju n. pr. (Maja 30-19) poleg vsakega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovito jo pravilno, da se vam ne ustavi list.

JUGOSLAVIJA IN SLOVENSKA DUHOVŠČINA.

"Duluth Herald" je prinesel zanimive podatke, ki so prišli na dan vsled polemike med nekim slovenskim in italijanskim duhovnom. Če nepristransko sodimo, kar piše italijanski padre J. Zarrilli, se nam zdi, da imajo nekateri slovenski duhovni dvojen obraz: en obraz je vljuđen za Jugoslovane, drugi se pa smehlja Italijanom.

Krivice nočemo delati nobenemu, zato prinašamo stavke, ki se nanašajo na slovenskega duhovna v originalu. Padre Zarrilli piše:

"Si tacuissess * * * Suppose that I would tell him that I have a letter from Father Skur dated at Joliet, Ill., (he was there then) July 18, 1915, which proves exactly and absolutely the opposite, that is, that the Slovenians in Italy must be splendidly treated because they are patriotic and pro-Italy, as much as anybody can be? I could not mention here the details of that letter, because it is personal, therefore, it would not be proper. But why did you mention Father Skur? You thought you had an argument in your favor, and it is an argument against you."

Nas prav nič ne briga, kako duhovna v Minnesoti vodita polemiko in s kakšnimi argumenti prihajata na dan, če bi se gospodine Skur v Clevelandu ne umešaval tudi v notranje zadeve Jugoslavije in bi ne župnikoval med Slovenci. Ravnotako ne moremo konstatirati, če ima italijanski padre Zarrilli pismo, v katerem mu je slovenski gospodine Skur pisal, da se Slovincem pod italijansko vladno godi izvrstno in da so patrijotični—italijansko patrijotični.

Gospodine Skur torej ve, če je res pisal tako pismo italijanskemu padru, ki je precej velik prijatelj italijanskega konzula mr. Gastigliana v Duluthu.

Gospodine Skur je župnik na slovenski fari v Collinwoodu in dolžnost ga veže, da pove v slovenskih listih in v "Duluth Herald", če je italijanski padre Zarrilli pisal resnico, ko omenja njegovo pismo. Priobčili smo original, da je gospodine Skur podučen, kaj je pisal italijanski padre. Župnik Skur naj se odločno izjavi. Izgovorov slovenska javnost ne bo smatrala za odgovor.

Nam je znano, da se gospodine Skur ne navdušuje za jugoslovansko republiko. Dozdaj tudi še nismo čitali izpod njegovega peresa odločnega protesta proti aneksiji popolnoma slovenskih in hrvaških krajev k Italiji. Gospodine Skur naj se nikar ne izgovarja, da se ne zanima za politiko. Njegovo pismo, za katerega se sklicuje italijanski padre, govori jasno, da se župnik Skur zanima za politiko. Seveda je njegova politika po zatrdilu italijanskega padra škodljiva ne le Slovincem, ampak vsem Jugoslovanom. Če ima italijanski padre taka pisma od Skurja, da se lahko nanje sklicuje, kadar hoče škoditi Jugoslovanom, tedaj je čas za Skurja, da pove javno in odločno, koliko je resnice na tem, kar je zapisal italijanski padre Zarrilli.

Kadar bomo imeli Skurjev odgovor, bomo odgovorili, kako je italijanska vlada skrbela za izobrazbo beneških Slovencev. Nikar naj pa gospodine Skur ne misli, da se izogne z molkom. Molk bomo smatrali, da je res, kar je italijanski padre zapisal, ko se je skliceval na njegovo pismo.

Časi so minili, ko so lahko gotovi gospodje z dvojno vlogo vodili narod za nos. Ti časi se ne povrnejo. Danes velja le še mož, ki stopi z odprtim obrazom pred ljudstvo, kajti nobena stvar ni tako skrita v teh resnih časih, da ne bi prišla na dan.

Gospodine Skur odgovorite!

Knezi so čudni ljudje. — Ruski knez Lvov je rekel zaveznikom, če pošljejo živila v Rusijo, da bo lahko rešiti ruski problem. Ko so ga vprašali, če bi hotel sodelovati pri tem načrtu, je odgovoril, da ne. Torej je knez proti načrtu, ki ga je sam priporočil.

Well, knezi niso bili nikdar prijatelji ljudstva, čeprav izjavljajo, da so demokratje, ker imajo o demokraciji svoje nazore in najbrž menijo, da je demokracija dobra reč le za ljudi, ki lahko pred svojim imenom zapišejo še besedo knez ali pa veliki knez.

DOPISI.

Milwaukee, Wis. — Tem potom pozivljam člane društva "Veneta" št. 192 SNPJ, da se polnočevno udeležijo prihodnje mesečne seje, katera se vrši 8. junija t. l., ker imamo na dnevnem redu več važnih točk, katere je treba rešiti. — Ivana Perko, tajnica.

Cairnbrook, Pa. — Naznanjam vsem sorodnikom in znancom, da je društvo "Šopek moči", št. 247 SNPJ, izgubilo dobrega člana Josipa Bertresa v starosti 19 let dne 7. maja. Na delo je šel čil in zdrav, toda kmalu so ga prinesli mrtvega. Vozički za premost so ga namreč tako nesrečno pritisnili ob steeno, da je bil na mestu mrtvega.

Pogreb ponesrečenega rojaka se je vršil dne 9. maja dopoldne.

Tem potom se najlepše zahvaljujem Jakopu Vidrihu za krasen darovan venec, tukajšnji premogarski uniji za krasen venec in tukajšnjemu društvu "Šopek moči" za nebrojno udeležbo pri pogrebu. Srčna hvala vsem rojakom, ki so se udeležili pogreba ponesrečenega rojaka, ako je bilo vreme zelo neugodno.

Mnogobrojna udeležba pri pogrebu je pokazala, kako je bil priljubljen pri vseh tukajšnjih rojakih.

Tem potom izrekam družini Vidrihu moje najkrajše sožalje. Tebi pa, dragi prijatelj, naj Ti bo lahka ameriška zemlja!

Anton Oblak, tajnik.

Ely, Minn. — Na zadnji redni seji "Slovenske čitalnice" je bilo sklenjeno, da se ne prodaja nobene lote od posestva "Slov. čitalnice" in ravno tako tudi ne posloplja. Radi tega so pričeli nekateri rojaki precej govoriti radi tega sklepa, kajti na predzadnji seji je bilo sklenjeno, da se prodajo lote in posloplje, ter se postavi novo posloplje na loti, katera se nahaja ravno na vogalu. Preračunjeno je bilo, ako se prodajo posloplje in dve loti za 1400 do 1500 dolarjev in društveni glasovir za \$300 dolarjev, bi lahko poplačali vseh dolg in poleg tega bi nam še ostalo okrog tisoč dolarjev in dve loti. Razumno, da s kapitalom tisoč dolarjev se v današnjih časih ne more zgraditi nobenega posloplja, kateri bi odgovarjal potrebam "Slov. čitalnice" ali pa drugim narodnim prireditvam.

In poleg tega tudi, ker "Slov. čitalnica" nima nobenih posebnih dohodkov, ker članstvo je vedno isto, kot je bilo pri ustanovitvi. Poznejše pristopili so le začasnji, pride in gre kot je navada pri vseh političnih in kulturnih organizacijah ali društvih med slovenskim narodom. Vsaka taka organizacija se ustanovi z velikim hruptom. Toda čez nekaj časa pride v društvo ona nesrečna bolezen nevoščljivost in osebna zavist in radi tega prične društvo polagoma hirati in polagoma razpade. Toda tukajšnja "Slov. čitalnica" pa obstoji že deveto leto. Vseh napredek boljših živahno in se kaže napredek vsehposlov, in nato pa postane vse zopet mrtvo. Vedno je bilo treba ustanavljati kaj novega, da so se rojaki zanimali za "Slov. čitalnico." Ustanovili smo tamburaški klub, nato smo organizirali pevski odsek in dramsko društvo itd. Sedaj je zopet vse mrtvo in radi tega je treba zopet nekaj ukreniti. Radi tega se je sklenilo na zadnji seji, da se pozovejo vsa tukajšnja slovenska društva in se jim razpošlje pojasnila, da bi se vsa tukajšnja društva združila v toliko, da bi zgradili skupen "Slov. nar. dom." "Slovenska čitalnica" prepusti potrebni prostor in sicer dve loti na vogalu, kateri sta plačani in poleg tega še sedemsto ali tisoč dolarjev v pomoč.

Nekatera društva se mogoče boje, da bi vsled tega hotela imeti "Slov. čitalnica" vse gospodarstvo v svojih rokah, ker bi toliko prispevala. Toda rojaki, ni se treba tega bati. Čitalnica daruje to društvom, katera so pripravljena sodelovati v ti akciji. Ona, katera se bodo odzvala, naj izvolijo svoje zastopnike in naj jih pošljejo na skupen sestanek, na katerem se bo ukrenilo vse potrebno in izvolili potrebni odbor, kateri bo imel vse v rokah in bo takozvani gospodarski odbor, kateri bo delal po volji članov društva, katera so se odzvala. To je vendar popolnoma demokratično. Radi tega ne razumem, zakaj toliko nasprotstva. Slovenska čitalnica vendar želi le dobro tukajšnji Slovincem.

Popolnoma nerazumljivo mi je pa nekako bedasto govorjenje oziroma laži, katere trošilo nekateri nasprotniki "Slov. čitalnice", češ, da je "Slov. čitalnica" na robu propada. Resnica pa je, da ima premoženja s hišno opravno nad tritisost dolarjev in dolga pa osemsto na posestvu. Obresti se plačujejo redno vsako leto. Poleg tega je pa še nekaj gotovine na banki in v ročni blaginji čez sto dolarjev. Na kak način je potem na robu propada, to bi rad vedel! Toda nekaj drugega se boji. Ko bo pot odprta v stari kraj, bo "Slov. čitalnica" izgubila skoraj vse člane in vse premoženje bi potem ostali eni ali dva osebama. Radi tega se je sklenilo na zadnji seji, da se deluje, da se združijo vsa tukajšnja društva, da postavijo "Narodni dom" in da podari "Čitalnica" vse svoje premoženje, kot je že bilo omenjeno, v ta namen. Kajti naloga "Slov. čitalnice" je, da deluje za slovenski narod.

Vsakdo, kdor dvomi temu dopisu in oni, kateri tako radi govorijo razne nesmiselne stvari in ne vedo prav ničesar o celi stvari, naj se potrudijo ter naj pridejo sami v uradne prostore "Slovenske čitalnice", kjer so društveni uradniki vsakomur na razpolago vsako nedeljo od 10 do 12 ure dopoldne ali pa na društveno sejo in se lahko prepričajo o vsem, kar ne verjamejo, posebno še kar se tiče društvenega poslovanja in premoženja. Kadar se prepričate, potem se le sodite.

Vsem društvom pa priporočam, da naj podpirajo predlog za zgradbo skupnega "Narodnega doma" in da izvolijo svoje zastopnike, katere naj pošljejo na skupno sejo v "Slov. čitalnico."

Frank Martinjak.

Johnston City, Ill. — V tukajšnji naselbini se je pripetila v rovu, takozvanem "Stara jama," nesreča, katera je zahtevala svojo žrtev v osebi rojaka Frank Obeda. Pri delu se mu je namreč užgal smodnik ter ga tako zelo obžgal, da je podlegel zadobljenim opeklinam. Pol ure po nesreči so ga tovariši spravili iz premogokopa in prvi zdravniško pomoč mu je dal društveni zdravnik in nato so ga takoj prepeljali v bolnišnico Marion, ne da bi obvestili njegovo soprogo, kjer je umrl čez 24 ur v hudih bolečinah. Njegovega tovariša, nekega Poljaka, je zadela ista usoda.

Pogreb ranjkega rojaka se je vršil 30. maja ob deseti uri dopoldne in sicer civilno. Pogreba se je udeležilo društvo št. 91 SNPJ korporativno. Da je bil ponesrečeni rojak jako priljubljen pri vseh tukajšnjih rojakih je dokaz udeležbe pri pogrebu.

Doma je bil iz Cerknega na Primorskem, kjer zapuščala mater; tukaj pa zapuščala žalujočo soprogo in 4 nedoročene otroke.

Tem potom se najsrčneje zahvaljujem društvu št. 91 SNPJ, in vsem rojakom, ki so se udeležili pogreba ter mi stali na strani ob času bridge izgube.

Kaj pomeni podporno društvo ob času nesreče ne ve nihče prej, dokler ga ne zadene nesreča. Radi tega pozivljam vse rojake, kateri še niste pri nobenem podpor-nem društvu, da pristopite k SN-PJ, katera je najboljša in najmočnejša slovenska podpora organizacija.

Se enkrat najlepša hvala vsem, ki ste se udeležili pogreba moje soproge. Tebi pa, dragi soprogo, naj ti bo lahka črnazemlja.

Zaljubljeni ostali: Frances Obed, soproga; Frank in Joe, sina; Jeni in Roz, hčerki.

Sheboygan, Wis. — V tukajšnji naselbini je izbruhnila stavka v dveh usnjarnah, ker družbe niso hotele priznati osemurnega delavnika in delavske organizacije. Stavka se je pričela v torek 27. maja. Društveni uradniki se sploh niso hoteli nič pogajati z delavskim odborom in ničesar slišati o delavskih zahtevah. Stavka se je vršila pretečen teden popolnoma mirno in v najlepšem redu.

Obžalovanja je pa vredno, ker se najde še toliko izdajalec delavskih interesov ter se prodajo delavskim izkoriščevalcem in o pravljajo sramotno delo stavko-karstva. Največ stavko-kaznov je Nemeev, kateri v nobeno drugo stvar ne verjamejo kot v njihovo boga-kaznjo. Najbrže bodo sedaj postali najbolj patrijotični. Gotovo bi se lažje organi-

ziral brezpametno živino kot pa te ljudi.

Med rojaki ni veliko stavko-kaznov, akoravno je še največ Slovencev vpisanih v teh dveh podjetjih, v katerih je izbruhnila stavka. Seveda nekaj takih iz-mečkov se pa še vedno najde. O tem hočem poročati pozneje bolj natančno in rojaki po drugih naselbinah se bodo čudili, ko bodo zvedeli, kdo so ti rojaki, ki delajo sramotno vsem Jugoslovanom, kateri so vedno zvesti svojim naselom.

Stavkajoči delavci upajo na zmago in so popolnoma prepričani, da bodo dosegli svoje pravice, ker je vse občinstvo na strani delavstva in vse bratske organizacije in tudi policija je naklonjena stavkarjem, radi tega še ni prišlo do nobenih izredov.

Kako se bo stvar razvila še naprej, poročam pozneje. Na delavce pa apeliram, da naj bodo zvesti svojim načelom in principom v boju za svoje pravice. Obdržite naj si mirno in hladno kri in naj se nikar ne dajo provocirati od kakih najetih družbenih pretepačev.

Poročevalec.

Chisholm, Minn. — Kaka je ironija usode se razvidi najbolj iz nesreče, katera se je pripetila v železnem rudniku "Clark" v tukajšnji naselbini.

30. maja se je ponesrečil Joe Mihelič, član tukajšnjega društva SNPJ, doma iz Osevnice pri Zagrebu, star šele 24 let. Iz rudnika so ga prinesli že mrtvega.

Bil je ravno na oklekih, da bi se poročil z gđ. Mary Prijatelj, katera stanuje pri svojih stariših na Gilbert, Minn.

Pogreb nesrečenega mladeniča se je vršil 31. maja t. l. Blag mu spomin.

Matiija Pogorelec.

Aliquippa, Pa. — Delavskih razmer se mi ne splača opisavati, ker so slabe kot so po vseh naselbinah. Zasluzek je le toliko, da se prav skromno preživimo radi neznosne draginje, katere je tukaj.

V tukajšnji naselbini se je poročil rojak Martin Habič doma iz Javora pod Ljubljano z gđ. Mary Ogulin iz Ambridge, Pa. Novoporočencem želim obilo sreče v novem stanu.

Ženitovanske zabave so se udeležili skoro vsi tukajšnji rojaki izveniški nekaj sameev, katerim vedno roji po glavi, kdaj da bodo odšli v staro domovino in imajo še vedno zaupanje v staro Avstrijo, katera je že zdavnaj krepala in se še vedno ne morajo spoprijazniti z mislijo, da Čarlija ni več na tronu.

Poročevalec.

Winstondale, Pa. — V vseh dopisih poročajo rojaki o veliki draginji, katera je zavladovala širrom Združenih držav. Tako je tudi zadnjič poročal neki rojak-farmer iz Beach, N. D., o veliki draginji, katera vlada v tamošnjem okraju.

Toda draginja, katera je v okraju, v katerem se nahaja omenjeni rojak, se ne more niti primerjati draginji, katera vlada tukaj. Krompir stane dva dolarja bušel, en ducat jaje 54 centov in surovo maslo pa 85 centov. Pradiči so po 38 centov žive teže.

Sploh je taka draginja vseh življenjskih potrebščin, da bo kmalo velika uganjka, kako se preživeti. Zasluzek je pa tako majhen, da kmalo ne bo niti za najpotrebnejše. Največ jih je, ki zaslužio od 20 do 25 dolarjev na teden.

Potem si pa vsakdo sam lahko misli, kako naj se preživi ena družina s tem zaslužkom v času take draginje.

Poročevalec.

BOGAT TIHOTAPEC NA BERAŠKI PALICI.

Denver, Colo. — Frank Conley, o katerem pripovedujejo, da si je s tihotapskim prodajanjem žganja pridobil v zadnjih dveh letih šestdeset tisoč dolarjev, je zdaj brez centa v žepu.

Ko so ga privedli pred municipalnega sodnika radi vagabondstva in ga je sodnik obsodil na dve sto dolarjev denarne globe, ni imel centa, da bi plačal globo.

Conley je priznal na sodišču, da je prodajal žganje in zaslužil lep denar. Ali vse tisočake so pobrale denarne globe in advokate.

DELAVEC, ki želi razširiti svoje duševno obzorje, je naročen na dnevnik "Prosveta".

HUDODELSTVA SOVRAŽNI-KOV RUSKE REVOLUCIJE.

Svet se je navadil čitati in poslušati zadnjih par let povesti o zločinih boljševikov, kajti drugih povesti o današnji Rusiji sploh ni, ako se oziramo na viro velikih kapitalističnih dnevnikov in revij.

Zadnje čase je pa smuknilo na dan nekaj poročil o nezaslišanem barbarstvu "demokratičnih" voditeljev protirevolucije na ruskem jugu in v Sibiriji.

"Manchester Guardian" na Angleškem je objavil pred kratkem proklamacijo nekega kozakškega poveljnika v južni Rusiji, ki je datirana 11. novembra 1918. Proklamacija, ki je tako brutalna, da je proti nji protestirala skupščina zemstev v južni Rusiji, se glasi:

"1. Moje čete ne smejo jemati vjetnikov. Vsi vjeti delavci v rdeči armadi morajo biti obešeni ali ustreljeni.

2. Vjeti delavci se morajo obešiti na glavnem trgu mesta in njih trupla morajo viseti teden dni. V vasi Stepanovki mora biti obešenih po 10 prebivalcev za vsakega ubitega kozaka in vaščani morajo plačati 200.000 rubljev kazni za vsakega zaprtega častnika mora biti požgana vas in za vsakega ubitega častnika mora biti obešen vsak deseti vašan."

"Red Cross Magazine" je v svoji aprilski številki št. 1. objavil daljše poročilo Rudolpha Bukelya, bivšega ameriškega bankirja v Honolulu in sedanega uslužbenca ameriškega Rdečega križa v Sibiriji. Bukely piše, da je v oktobru m. l. prišel iz Samare v Nikolsk v vzhodni Sibiriji vlak, sestavljen iz majhnih tovornih vagonov, v katerih je bilo stlačeni 2100 oseb — moških, žensk in otrok — po 40 oseb v enem vagonu.

Jetniki so bili boljševiki in to je bil ves njihov zločin. Polovili so jih ob času, ko so Čehoslovaki za nekaj časa okupirali Samaro, vrgli so jih na vlak, ki je potem vlekel strašen tovor kakih šest tednov po sibirski železnici. Jetniki so bili izpostavljeni najhujšemu mrazu, mrčesu in lakoti, kajti Kolčakovi lajtnanti jim niso dali ničesar jesti.

Ko je "mrtvaški vlak" dospel v Nikolsk, so hoteli uslužbenec ameriškega Rdečega križa pomagati nesrečnejšem, toda poveljnik strže ni dovolil, češ da "diplomacija" ne pusti tega. Bukely, ki je bil navzoč, opisuje strašne prizore na vlaku. Vagoni so bili vse čas zaprti. Vrata so odprli le tedaj, kadar so vrgli ven mrlice in to se je dogajalo vsak drugi ali tretji dan. Drugače so jetniki ležali drug na drugem ves čas brez jedi in pijače, polni uši in v vagonu so se kupili odpadki in mrlič.

Bukely je odprl vrata enega vagona in notri je videl grozen prizor. Bil je kup bitij, ki niso bila več človeška, niti niso bila živalska; on ne vem, kam bi jih prišel. Pogledi iz oči teh bitij so bili nepopisni. Blaznost se je mečala s smrtno agonijo. Nemo so pomolili tresoč se in koščeno roko proti njemu, da jim naj pomaga, ko je bila več vsaka pomoč prepozna. Stražnik je zaprl vrata.

Drugi dan je "mrtvaški vlak" (tako ga imenuje Bukely) odvelekl žive in mrtve mrlice proti Vladivostoku in od tam se je vračal nazaj proti zapadu. Vlak je vozil semintja po Sibiriji toliko časa, dokler ni poginilo strašne smrti vseh 2100 oseb.

Takšno civilizacijo in demokracijo prinašajo Rusiji tisti, ki vpijejo, da hočejo rešiti ruski narod boljševiškega tiranstva!

(Nadaljevanje s 1. strani.)

"Kdo je izjavil, da je napravil sporazum, da ne objavi pogodbe?" je vprašal senator Lodge.

"Združeni tisk in merodajni listi," je odgovoril senator Swanson.

Senator Borah je rekel s povdankom, da je "Združeni tisk" poročal, da sta bila Lloyd George in Clemenceau pri volji objaviti pogodbo, toda predsednik Wilson je ugovarjal.

"PROSVETA" ZDAJ PRINAŠA vesti o dogodkih in stari domovini. Obnovite naročnino pravočasno, da se vam ne ustavi list.

LODGE TRDI, DA IMA WALL STREET KOPIJO MIROVNE POGODBE.

Z ognjem in mečem.

Zgodovinski roman.

Poljski spisatelj Sienkiewicz. — Poslovenil Podravski.

Nadaljevanje.

Naposled se pokaže spreved poslanec. Na čelu so šli lobnarji in trobentači s trombami pri ustih, s napetim licem, izvajajoč iz mednega orodja dolge žalostne glasove, kakor pri pogrebu slave in veličanstva ljudovlade. Za godej je nesel lovec Kretovski bulavo na žametovi blazini. Kulčinski, zakladnik kijevski, je nesel ručič prapor s orlom in napisom. Za njim je šel vojvoda Kisel, shuškan, visok, z belo brado, se-gajočo mu do prsi, z znamenjem trpljenja na aristokratskem licu in brezkravni boleštvu v duši. Nekoliko korakov za vojvodo so šli ostali komisarji. Najzadnji je šel še oddelek dragoncev Briševskega pod poveljništvom Skretuskega.

Kisel je šel počasi. V tem trenutku je jasno in dokazov kraljeve cap raztrganih pogodb, dokazov kraljeve ljubezni in odpustanja, gleda druga gola, nasprotna resnica, katero vidijo celo slepci in slišajo gluhi; glasno je vpila: "Ne nosiš, Kisel, kraljeve milosti, marveč jo greš sam prositi s to bulavo in praporom. Ti senator in vojvoda, poslanec poljske ljudovlade, greš peš k nogam vojskovodje vstajnikov. Njegova duša se je trgala na kose, čutil se je ničnejšega od črva, in bolj ponižanega kakor pesek na cesti. Po ušesih so mu šumeli Jeremi-jeve besede: Bolje je umrli, nego živeti v sužnosti prostakov in paganov." Kaj je bil on, Kisel v primeri s knezom iz Ljubna, ki se je kazal vstajnikom le v podobi Jupiterja z naježenimi obrvi, sredi smrdu žvepla, plamena vojske in dima smodnika? Pod težo teh misli se je trgalo vojvodovo sree; smeh mu je zginit za zmraz z njegovega lica, radost iz srea; pripravljen je bil raje umreti, nego stopiti še kak korak dalje. Toda šel je, ker je moral iti, ker ga je porivala naprej njegova minulo, njegovo delovanje in trud, vsa neizprosljiva logika njegovih poprejšnjih dejanj.

Hmelnički ga je čakal, oprt z rokami ob kol, z odprtimi usti in nagrnjenim čelom.

Naposled poslanci obstanejo. Kisel stopi nekoliko korakov naprej ter se vstavi pri odru. Lobnarji jenjajo bobnati, trobentači trobiti, nastane nema tišina, katero je vznemirjal samo mrzel piš vetra, ki je plapolal z razbisenimi handeri.

Naglo pretrga tišino kratek, zvonec in ukazajoč glas, ki zavpije obupno:

"Dragonci, nazaj! Za menoj!"

Bil je glas Skretuskega.

Vsi obrnejo nanj svoje oči. "Celo Hmelnički vstane s sedeža, da bi videl, kaj se godi. Komisarja so obledela lica. Skretuski je sedel na konju, raven bled z iskričimi očmi in golo sablo. Na pol obrnen k dragoncem ponovi še enkrat svoje povelje:

"Za menoj!"

Sredi neme tišine zaropotajo konjska kopita po zmaznem uličnem tlaku. Izurjeni dragonci zavrtje konje, poročniki jezdi na čelo, da znamenje s sabljo, in ves oddelek se tiho vrne v stanovanje komisarjev.

Čudenje in groza se pokaže na vseh licih, ne izvenšči Hmelničkemu. V glasu Skretuskega je bilo nekaj nenavadnega. Nihče navzočih ni vedel, da se dragonci ne bodo vdeležili slavnostne obreda komisarjev; vse je osupnil njih nepričakovani odhod. Le vojvoda Kisel je spoznal poročnikovo početje. Dobro mu je bilo znano, da dogovori, kakor tudi življenje komisarjev z vojski vred, vise v tem hipu na lasu. Nemudoma stopi na oder; predno je vtegnil Hmelnički premisliti, kaj se je zgodilo, jame govoriti.

Svoj govor je začel z izjavo kraljeve milosti do hetmana kakor vsega Zaporožja, toda govor mu kmalu pretrga nov dogodek, ki je imel to dobro, da je odvrgel pozornost navzočih od poprejšnjega. Stari polkovnik Dziedzijski, stoječ poleg Hmelničkemu, potrese bulavo nad vojvodom ter jame kričati:

"Kaj govoriš, Kisel? Kralj naj ostane kralj toda vi, kraljeviči, knezi, plemstvo, prizadeti

ste dokaj hudega. A ti vojvoda Kisel, kost naše kosti, si naš odpadnik in prijatelj Lahov. Dosti nam je tvoje besedičenja. S sabljo si pridobimo, česar nam je treba."

Vojvoda prezirljivo pogleda v oči Hmelničkemu.

"V kakem redu, gospod hetman, imate svoje polkovnike?" vpraša.

"Moji! Dziedzijski!" zakliče hetman.

"Moji! Moji! Napil si se, dasi je še zgodaj!..." odgovore drugi polkovniki. "Pojdi proč, če ne, te pograbilo za kodre!"

Dziedzijski hoče še dalje razgrajati, zato ga pograbilo za pleča ter pahnejo z odra.

Vojvoda je nadaljeval svoj gladki govor, pojasnjuje Hmelničkemu, kako veliko odlikovanje mu skazuje kralj s poslanimi darovi kot znaki oblasti, katero si je doslej samo prilasteval. Kralj, zmožen kaznovati, pošlje mu pomiloščenje za njegovo slušnost, ki jo je pokazal pod Zamostjem in ker poprejšnji prestopki niso bili doprinešeni pod njegovo vlado. Primerno je torej, da se Hmelnički — ki se je toliko pregrešil, — skaze sedaj hvaležnega za ljubezen in pomiloščenje, da vstavi prelivanje krvi, pomiri prostake ter s komisarji sklene dogovore.

Hmelnički molče vzame bulavo in prapor, katerega takoj ukaže razviti nad seboj. Pri pogledu na te darove prostaki tako divje zatuli, da nihče ni bilo moči slišati.

Po Hmelničkijem lici zasije zadovoljnost. Počaka nekaj minut, potem reče:

"Za tako veliko milost, katero mi skazuje kralj, da mi daje oblast nad vojsko ter mi odpušča moje prestopke, se ponižno zahvaljujem. Vedno sem trdil, da mi je kralj bolj naklonjen, nego vam kraljevičem; najboljši dokaz za to so darovi, katere mi je poslal, da sem vam sekla glave, tako bom ravnal tudi v prihodnje, če ne boste poslušni meni in kralju."

Poslednje besede je izrekel z vzvišenim glasom ter nagrnjen čelo, kakor bi hotela vskipti v njem jeza. Komisarji so kar strepetali na njegov odgovor. Kisel nadaljuje:

"Kralj ti ukazuje vstavit prelivanje krvi ter skleniti z nami dogovore."

"Krv ne prelivam jaz, marveč litevska vojska", odvrne surovo hetman. "Zvedel sem, da je Radzivil oplenil mi moj Mozir in Turon. Če se pokaže, da je res, ukazal bom odsekati glave vsem vašim vjetnikom, katerih imam mnogo. Dogovorov pa danes ne bomo začeli, ker ni moje vojske tukaj, razum peščice polkovnikov. Šli so v zimovišča, brez njih ne morem nič storiti. Sicer pa čemu govoriti dalje o tem na mrazu? Kar ste imeli mi dati, ste mi oddali; vsi so videli to in vedo, da me je kralj postavil za hetmana. Pojdite sedaj z menoj pit žganjico in na obed, zakaj lačen sem."

S temi besedami gre Hmelnički k svojemu dvoru in za njim komisarji in polkovniki. V veliko srednji sobi je stala pokrita miza, ki se je kar šibila pod naplenjeno srebrno posodo, med katero bi bil nemara Kisel lahko našel tudi svojo lastno, katero so mu uplenili v minulem letu v Hušci. Na mizi so ležali celi kupi svinjine, govedine in tatarskega pečiva. Po sobi se je širil duh žganjice, nalite v srebrne vrčke. Hmelnički sede za mizo, posadi na desno stran vojvoda Kisla, na levo kastelana Brzozovskega ter pokazavi z roko žganjico, reče:

"V Varšavi govore, da pijem poljsko kri; toda jaz imam raje žganjico, propušča je kti svojim psom."

Polkovniki se zasmejejo, da se kar kar stresejo stene sobane.

Tak prašek je dal Hmelnički povžiti komisarjem pred obedom, pri čigar požirku so oni molčali, da ne bi, kakor je pisal levovski zakladnik "zverine dražili".

Samo obilen pot oblije blede Kislovo čelo. Začnejo obedovati. Polkovniki so jemali z rokami kose mesa. Kislu in Brzozovskemu je sam hetman nakladal na pladnik jedi. S početka so vsi molčali; vsak je hitel, da poprej potolaži svoj glad. Čul si samo hrustanje in ropot kosti med zobmi, ter dolge požirke pijočih; semtertje je rekel kedo kako besedo, ki pa je ostala brez odmeva. Hmelnički, nasitviši se prvi z nekoliko kosi mesa in popivši nekoliko vrčkov žganjice, obrne se k vojvodu ter reče:

"Kdo zapoveduje vašemu spremstvu?"

Tužnega srca naznaujam vsem prijateljem in znanem širrom Zdrženih držav, da mi je dne 21. maja 1919 po kratki in mučni boleznini za vedno zaspala moja nepozabna soproga in mati dveh hčera

JULIJA KÖSEL

rojena leta 1894 v Kočevskem okraju na Dolenjskem. Tukaj v Ameriki zapušča mater in tri sestre nekje v Californiji. K zadnjem početku so je spremlili ob veliki vdeležbi tudi naslednji rojaki: družina Geo. Koshak, druž. Fr. Eršek, Louis Jakše, Rudolf Aužlahar, Matt Žonta, Jak. Jager in Mrs. Fr. Babich vsi iz Durango, Colo., katerim izrekam mojo najiskrenejšo zahvalo, da so se potrudili in prišli tako daleč in ji izkazali svojo prijaznost v zadnji spomin.

Najsrčneje se zahvalim tudi vsem tukajšnjim domačim rojakom, znanem in prijateljem, kateri so mi stali na strani in me tolažili ob času v žalostnih urah.

Ti pa nepozabna Julija ostanem nam v spominu vsem. Naj ti bude lahka svobodna ameriška zemlja, počivaj mirno! Žalujoci ostali: Ig. Snidar, soprog, Helen-Julija Snidar in Cili-Joessi Snidar, hčerke.

Silverton, Colo.

MATERINO ČITANJE NA PRAVILO VESELO HČER.



Sledeče pismo Mrs. Klotilde Pughman, 405 E. 71. St., New York, N. Y., je eno večjega stevila pism, ki jih prejmemo v zahvalo onih, ki živjajo JUVITO PURE HERB TABLET:

"Jaz sem zelo vesela, da je moja mati čitala vaš oglas in tudi vzivala vaše zdravilo, ker sedaj je gre najboljši vsak dan. Ona je bolela zadnjih 17 let in ker je že vse porabila kar ste ji poslali, torej vas prosim vas pošljite še več tega zdravila ker ona ga zelo potrebuje."

Torej če trpite valed želodca ali obstnih nerodnosti, glavobol, zaprtica, neprehrava, zguba slasti do jedi, revmatizma, bolečine v hrbtu, srbečine, nečisto kri, počutek utrujenosti in zmučenja, tedaj nam pošljite vaše ime in naslov in mi vam bomo poslali z naobratno pošto brez vsake obveznosti od vas

POPOLNOMA PROSTO dovolj za tri dni JUVITO zdravila, izdelanega iz samih čistih zelišč, ki so izrasla na soncu in dežju v matere narave vrtu. Naslov je:

JUVITO LABORATORY, South Hill Branch No. 6,

NAROČNIKOM V POJASNILO.

Za oglase so odgovorni le oglaševalci sami. Mi ne sprejmemo do njih nobene odgovornosti. Vsak kder kaj kupi iz oglasov in če mu ni všeč naj sam sebi pripiše. Vsako odgovornost in posledice naj nosi vsak sam. Upravništvo lista.

Serbecine in izpahki potrebujejo takojšnjo pomoč. Tako pomoč pa se dobi ako se kupi in poskuša Severova mazilo za kožne bolezni (Severa's Skin Ointment) to je izvršno zdravilo za kožne bolezni, za srbečine, cemo, izpahke in druge poletne razpoke. Cena 50 centov in 2 centa davek.

Zdravilno milo naj bi bilo vedno antiseptično čisto, ki vsebuje snovi s katerimi je upati, da bodo pomagale odpraviti bolezni dele kože. Za vse take slučaje mi vam priporočamo Severovo Zdravilno milo za kožo (Severa's Medicated Skin Soap) ker vemo, da je tako sestavljeno da lahko odgovarja na take potrebe. Sploh bi se moralo imeti pri vsaki družini to antiseptično zdravilno milo za razne slučaje. Cena je 25 centov in 1 cent davek.

Mzlično stanje navadno pusti bolnika utrujenega in koža je vroča in skoro se je ne sme dotakniti. Takrat vi rabite neko zunanjo olajevalno zdravilo ki vam osvobodi vročico kože in vam osvobodi cel život. Rabite torej Severgov Antiseptični (Severa's Antiseptol) raztopljen po predpisu. Cena je 35 centov in 2 centa davek.

Dobra slast do jedi

je znamenje, da ste splošno zdravi. Če nimate apetita do jedi, ako je vaš želodec izreda, ako se vas stalno drži zaprtica, so to znamenja, da vaš prebavni sistem potrebuje paznosti. Tedaj vzemite

Severov

Želodčni grenčec

(Severa's Stomach Bitters) vseej pred jedjo in po predpisu in spoznali boste njega vrednost. Pomaga prebavi, vrejuje vaša čreva in vam povrne vso slast do jedi.

Stari in oslabei ljudje še posebno naj bi vživali to želodčno to-nično zdravilo od časa do časa in si tako obdržali zdravje in moč.

Cena je: 75 centov in 3 cente davek.

\$1.50 in 6 centov davek.

Severova družinska domača zdravila se prodajajo v vseh lekarnah. Vedno zahtevajte Severove izdelke. Odklonite vse ponaredbe. Ako vam ni mogoče dobiti Severovih zdravil v vaši lekarni, tedaj pošljite naročilo nam in priložite pravilno svoto denarja zraven tudi za davek.

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa

Slovenska Narodna

Ustanovljena 9. aprila 1904.



Podporna Jednota.

Inkorp. 17. junija 1907 v državi Illinois.

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

GLAVNI ODBOR ZA DOBO 1919-1922.

Izvrševalni odbor.

UPRAVNI ODESK.

PREDSEDNIK: Vincenc Canjar, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
PODPREDSEDNIK: Anton Hrast, Box 140, Canonsburg, Pa.
TAJNIK: John Verderbar, 2708 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
TAJNIK BOLNIŠKEGA ODELKA: Paul Berger, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
BLAGAJNIK: Anton J. Terbovec, Box 1, Cicero, Ill.
UPRAVITELJ GLASILA: Filip Godina, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

POROTNI ODESK.

Jos. Ambrožič, predsednik, Box 351, Canonsburg, Pa.
John Underwood, 406 Hay St., Springfield, Ill.
Martin Zelenikar, Box 276, Barcherton, Ohio.
Jos. Radiček, Box 432, Smithton, Pa.
Frank Somrak, 5800 Frosser Ave., Cleveland, Ohio.

BOLNIŠKI ODESK.

OSREDNJE OKROŽJE: Paul Berger, predsednik, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
VZHODNO OKROŽJE: Rudolf Pletierich, Box 436, Bridgeville, Pa.
Anton Radiček, Box 73, Wick Haven, Pa.
ZAPADNO OKROŽJE: Anton Sular, Box 104, Gross, Kans., za jugozapad.
Leo Kuhar, Box 246, Gilbert, Minn., za severozapad.

Nadzorni odbor.

Matt Petrovič, predsednik, 14815 Hale Ave., Collinwood, Ohio.
Jakob Ambrožič, 416 Pierce St., Eveleth, Minn.
Jos. Kalan, 8101 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Tiskovni odbor.

Vincenc Canjar, Jos. Ambrožič in Matt Petrovič.

ZDRUŽITVENI ODBOR.

PREDSEDNIK: Frank Aleš, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.
John Trčelj, Box 161, Lawrence, Pa.
Jokko Oven, 242 Englewood, Detroit, Mich.
Jos. Skuh, 1101 E. 63. St., Cleveland, Ohio.
Mary Udovc, 1844 So. Racine Ave., Chicago, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 6202 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

ODGOVORNI UREDNIK "PROSVETE": Jos. Zvertniki

POZOR! — Vas denarne pošiljave in stvari, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote sploh, naj se pošiljajo na naslov: John Verderbar, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse zahteve bolniške podpore naj se pošiljajo Paul Bergerju, tajniku bolniškega oddelka v gl. uradu.

Vse pritožbe glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošiljajo M. Petroviču, predsedniku nadzornega odbora, čigar naslov je zgoraj.

Vsi pripravi na gl. porotni odesk se naj pošiljajo na naslov: Jos. Ambrožič, Box 351, Canonsburg, Pa.

Vse pritožbe proti uredništvu glasila se naj pošiljajo predsedniku tiskovnega odbora Vincenc Canjarju.

Vsi dopisi in drugi spisi, nomena, oglasi, naročila in sploh vse, kar je v zvezi s glasilom jednote, naj se pošilja na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

NAJCENEJŠA, NAJGOTOVEJŠA IN NAJBOLJŠA POT ZA POŠILJANJE DENARJA
v Avstrijo, Slovenijo, Hrvaško in Dalmacijo je **PO KABLOGRAMU 100 KRON ZA \$7.50.**
Priročna kablagrama za vsako pošiljavo in svoto je \$2.50 z poštnino vred. Zahtevajte na banki, da se vaš denar pošlje po kablogramu, in ako vam banka ne stori čisto, potem ga pošljite nam da ga mi odpošljamo naprej po kablogramu.
Imamo vožne listke za vse parobrodne črte. Pišite nam za pojasnila in čas kedar parniki odplovejo.
EMIL KISS, bankir,
133 SECOND AVE. NEW YORK, N. Y.
Ustanovljeno pred 20 leti.



MATIJA SKENDER

JAVNI NOTAR

ZA AMERIKO IN STARI KRAJ

5227 Butler St. Pittsburgh, Pa.



Sprejema Tožbe, dela Pooblastila, Kupne pogodbe, Potne Liste (PASOŠE); letirja dolgovre tukaj in v starem kraju.

Izvršuje VSA v Notarsko stroko spada čela dele iz polnih 10 let ne letem mestu.

NAPREDK.

"Prosveta" piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjaš z njenimi idejami, podpiraj trgovce, ki oglašajo v Prosveti. — V zalogi imam vse za vsakdanje potrebe čine po zmerni ceni.

ANTON ZORNIK,

Herminie, Pa.

RAD BI IZVEDEL

kje se nahaja JOHN SKRBEČ; pred dvemi leti je odšel iz Chisholma, Minn. nekam v Pennsylvanijo in od tega časa nič več ne vem kje se nahaja. Cenjene rojake prosim če kdo ve za njegov naslov naj mi ga naznani ako bo sam čital ta oglas naj se prijavi na moj naslov: Joseph Urbha, P. O. Box 323, Carson Lake, Minn.

Rojakom se priporoča

JOHN NEMETH STATE BANK

1597-2nd Ave., New York,
Corner 2nd Ave. in 83. ulica.

Pošiljamo denar v staro domovino in odpravljamo potnike za v staro domovino.

Pišite na za vsa pojasnila. Naznanite nam kedar in s katerim vlakom pridete v New York, da vas lahko naš človek počaka na postaji (Dipi).

Ne pozabite našega naslova:

JOHN NEMETH STATE BANK

1597 — 2nd Ave., Corner 2. Ave. in 83. ulica,
New York, N. Y.

Ogrski komunisti odpravljajo prostožidarstvo.

Budapešta, 28. maja. — Ogrska sovjetska vlada je izdala naredbo za razpust vseh tajnih organizacij in med temi so prizadete tudi prostozidarske lože. Za vse fajne organizacije je določena ostrakazna, ako takoj ne prenehajo z delovanjem. Ravno tako so odpravljene vse verske organizacije.

Oskar Faber, ki ima v svoji oširbi likvidacijo cerkvenega posredstva, je dejal, da za prostozidarstvo ne sme biti prostora v ogrski republiki, čeprav so med prostozidarji mnogi socialisti in večina sama svobodomiselnici. Vlada je konfiscirala posestva framanov kakor tudi raznih katoliških, protestantskih in židovskih organizacij. Organizacije, ki so po svojih načelih materialistične in ki podpirajo komunizem, smejo nadalje ekstitirati.

Voditelj prostozidarjev izjavlja, da njihove lože na Ogrskem niso v nevarnosti. Komunisti se bodo obdržali — pravijo — in prekliče svojo naredbo proti framanom.

BOLJŠEVICI VSTAVILI NAVAL NA PETROGRAD.

Iz Stockholma poročajo, da so Finci in Estonci v veliki manjšini.

PROTIREVOLUCIJA NA OGR-SKEM.

Arhangelsk, 3. jun. — Prva ameriška infanterijska četa se je danes vkrčala na transportni parnik, ki odvede ameriške vojske domov.

Kodanj, 4. jun. — Po zadnjih vesteh iz Stockholma je prodiranje Estoncev proti Petrogradu popolnoma prenehalo. Na nekaterih krajih fronte so se estonske čete umaknile nazaj. Boljševiki so reokupirali Kaporje.

Stockholm, 4. jun. — Leon Trocki, vojni komisar v sovjetski Rusiji, je postavil veliko armado med Petrograd in finski ter estonsko belo gardo. Osebnosti na železnicih, ki vodijo iz centralne Rusije proti Petrogradu, je bil ustavljen zadnje dni in vlaki so vozili le vojaške čete in streliške. Prvi uspehi Estoncev so bili nemadni; čete so se izkrcale pod kritjem topov na zavezniških ladajah na zapadni obali Luge. Estonci in ruske prostovoljce vodi polkovnik Balakanov.

Prodiranje je dvojno. Od juga prodirajo Estonci ob železnici Jamburg-Gačina in so še nekaj milj od Gačine; s severne strani pa prodirajo Finci in ruski prostovoljci v smeri proti Krasnoj Gorki. Južna armada je dospela do grebenov utrjenih hribov v okoliš Krasnega Sela, kjer se nahajajo sovjetske čete. Trocki ima na teh hribovih in v ozadju na 50 milj dolgi črti po zanesljivih poročilih 15 mož na vsakega Estonca. Zavezniki, ki vodijo ofenzivo za Petrograd, vedo dobro, da sedanje čete ne morajo nič opraviti proti sovjetski sili, toda oni trdno upajo, da se bodo Trockijeve čete spuntale in pridružile Estoncem ter Fincem. Na ta način upa ententa zasesti in držati Petrograd.

London, 4. jun. — Iz Kodanija javljajo, da so na Finskem odkrili veliko boljševiško gibanje za revolucijo proti sedanjemu finski vladni.

London, 4. jun. — Brezlična brzojavka iz Moskve se glasi, da so sovjetske čete okupirale Kerenski Dnepr po hudem boju zadnji petek.

Omsk, 4. jun. — Brezlična depeša iz Moskve vsebuje proklamacijo komunistične stranke, ki poziva ljudstvo na obrambo Petrograda. Proklamacija se deloma glasi: "Petrogradska fronta je bila postaršnega pomena, ali pred par dnevi se je položaj popolnoma izpremenil. Sovražniki komunizma so sklenili vzeti Petrograd in čete finske ter estonske bele garde kakor tudi čete generala Udenha, polkovnika Belokobila in generala Rodzianka proti nam. Ta nepričakovani napad je povzročil v naših vrstah veliko demoralizacijo. Vsaka minuta steje. Vsi se moramo dvigniti in braniti ideji Petrograd." Zvečer se pritožuje mnogo ljudi.

Pariz, 4. jun. — Neuradno se poroča, da iz sovjetske Rusije dolega ogromna množina pomoči ali ameriških in francoskih bankovcev.

Belin, 4. jun. — Semizaj je prešla vest, da se je v mnogih mestih in vaseh na zapadnem Ogrskem pojavila protirevolucija. Narodne begunce prihaja ducat na avstrijsko mejo.

Angleška vlada ne zaupa več svoji lastni armadi.

London, "Daily Herald" poroča, da se stranke, ki priobčijo dokument, ki ga je razbrazdala britanska posojilnica, zavedajo, da so njihovi vojniki, ki so bili poslani v Rusijo, da bi se borili proti boljševiki, čisto zadnji. Dokument vsebuje izpovedi, da so britanske vojske, ki so bile poslane v Rusijo, da bi se borili proti boljševiki, čisto zadnji. Dokument vsebuje izpovedi, da so britanske vojske, ki so bile poslane v Rusijo, da bi se borili proti boljševiki, čisto zadnji.

Dokument vsebuje izpovedi, da so britanske vojske, ki so bile poslane v Rusijo, da bi se borili proti boljševiki, čisto zadnji.

Dokument vsebuje izpovedi, da so britanske vojske, ki so bile poslane v Rusijo, da bi se borili proti boljševiki, čisto zadnji.

Dokument vsebuje izpovedi, da so britanske vojske, ki so bile poslane v Rusijo, da bi se borili proti boljševiki, čisto zadnji.

Dokument vsebuje izpovedi, da so britanske vojske, ki so bile poslane v Rusijo, da bi se borili proti boljševiki, čisto zadnji.

opravljati stavkokaško delo v službi generalne stavke?

(e) Kakšno je mnenje vojakov o prekomorski službi, posebno v Rusiji?

(f) Ali je kakšna nezadovoljnost v armadi radi povelja št. 14, ki se tiče sistema demobilizacije? Ako je, s čim so vojniki najbolj nezadovoljni in da li imate Vi kakšno priporočilo?

(g) Ali med vojniki narašča kakšno gibanje za strokovni unionizem?

(h) Ali imajo zunanje delavske organizacije kakšen vpliv na čete?

(i) Ali se je med vojniki pojavila kakšna notranja ali zunanja agitacija in kakšen je učinek?

(j) Ali se v armadi ustanovljajo vojaški sveti?

Zanimivo bi bilo izvedeti odgovore vojaških poveljnikov na ogrnja vprašanja.

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.

Ministrstvo korupcije ali kako se izvede agrarna reforma. — Z ozirom na zadnjo agrarno reformo je prinesel starčevinski "Hrvat" uvodni članek "Ministrstvo korupcije," v katerem ostro napada agrarno reformo, izvedbo iste in ministrstvo za socialno skrb, posebno še g. Korača, kateri je vse to izvedel ter kar na svojo roko izdelal ono reformo ter poslal svoje uradnike, da naj delijo zemljo med prebivalstvo.

V tem članku se posebno naglašajo, da je bivši socijalist Korač, kateri je bil v hrvatski socijaldemokratski stranki, izdal svojo stranko ter uskočil oziroma si pripravil pot v buržoazno stranko. Itadi tega so ga popolnoma pustili drugi hrvatski sodrugi, kateri so pričakovali od njega vse kaj drugega, kot je pa pokazal. Bili so zelo veseli, ko je bil poklican v ministrstvo za notranje zadeve, ker je bil znan kot dober zagovornik proletarijata in odločen republikanec. Kakor hitro je pa zasedel svoj stol, je izdal svojo stranko ter izrekel službeno pri-sego kralju in radi tega nima Korač nobene zaslombe več pri stranki. To se je pokazalo na zadnji socialistični konferenci v Zagrebu, katera je takoj izrekla, da bo služila ona agrarna reforma edino v strankarske in politično-intrigantske svrhe.

Nadalje odločno obsoja, ker je poslal na svojo roko tri zastopnike ministrstva za socialno oskrbo deliti zemljo med prebivalstvo glasnemu agrarne reforme. Kaj takega se še ni pripetilo na svetu, akoravno so izvedli agrarne reforme tudi v drugih državah. Radi tega odločno obsoja to postopanje ministrstva za socialno oskrbo vse stranke, posebno še seške kmečke stranke in zadruga. Agrarna reforma naj se izvede skupno z ministrstvom za poljedelstvo in kmečkimi zastopniki in razdelitev zemlje naj bo pod kontrolo parlamenta in splošne javnosti. To ministrstvo, v katerem sedi Korač, je ministrstvo korupcije, katero zna ime slabe posledice za vso vladu, ker se je pričelo vpirati proti izvedbi te reforme ljudstvo v splošno.

Agrarna reforma in kmečke zadruge. — Iz Zagreba se poroča, da so obdržale kmečke zadruge v državi SHS, 350 po številu, veliko protestno zborovanje radi izdane agrarne reforme, na katerem so odločno protestirale proti nekaterim točkam in odločbam te reforme, katero so obsodili kot skrajno nepraktično in reakcionarno. Protestirale so nadalje, ker je bilo poverjeno izdelanje te reforme ministrstvu za socialno skrb in ne ministrstvu za narodno gospodarstvo, ki je edino kompetentno odločati v agrarnem vprašanju. Ta reforma je bila izdana, da bi se vprašalo za skupno delo, kateri so edini narodni faktor v naši državi in ki se ustrezno niti kmečkimi organizacijami.

Radi tega se opozarja ministrstvo za notranje zadeve in odloča o socialni skrb, da naj v izdani agrarno reformo v taki obliki, katera bo v resnici odgojila vsem skupnim interesom, ne samo v nekaterih gotovih postopkih in sebičnem-intrigantske svrhe.

Ker se tiče razdelitve zemlje, naj se razdeli ona zemlja, katera doslej ni obdelana ali oddana v najem ali samo v obdelovanje.

Vsakdo pa naj dobi toliko zemlje, kolikor jo more dobro obdelati s svojo družino, ki kateri imajo v resnici veselje do poljedelstva.

Po zborovanju so sprejeli resolucijo, v kateri zahtevajo takojšnjo izvedbo agrarne reforme, katera bo v resnici odgovarjala kmečkim interesom in to v soglasju zadržnih in gospodarskih organizacij.

Švedska in Danska sta proti blokadi.

Pariz, 4. jun. — Švedska in Danska sta odgovorili na noto velike četvorice, da se ne strinjata s predlagano popolno blokado Nemčije v slučaju, ako zadnja zavrne mirovne pogoje, ker ne marata kršiti njune nevtralnosti.

Enak odgovor je dala Švica in Norveška.

NE VESTE KAM BI ŠLI V NE-DELJO?

Poskusite z izletom k Ant. Mladicu v Algonquin, Ill. Je samo 45. milj severozapadno od Chicago. Krasen kraj ob Fox-Riverju, dovolj hladne sence, ribolov, snažna prenočišča, domača kuhinja in dovolj mokrote, od bistrice studenčnice navzgor. Železniška zveza s Chicago je dobra. Na Northwestern postaji dobite vlak za Algonquin štirikrat na dan; nazaj odhaja vlak trikrat dnevno. Ravno prava daljava od Chicago je za izlet z avtomobilom. Ko pridete v Algonquin, vprašajte za "Dancing Pavilion" in vsak Vam pove za moj prostor. Anton Mladic, box 89, Algonquin, Ill. (Tel. Algonquin 10.)

5 AKROV FARMA.

Blizu mesta Chicago in tovarn. Vi lahko delate v Chicagu in stanujete na farmi. Prodamo na lahke obroke. Za nadaljna pojasnila obrnite se do:

F. J. SCIBIOR,
106 N. LaSalle St.,
Room 40, Tel. Main 2043.

KAKO STE SREČNI!

Vi ki ste zdravi kako ne srečni ste lahko ako niste zdravi torej zakaj bi ne imeli zdravja?

LAXCARIN TABLETE SO NARAVNO SREDSTVO ZA ČIŠČENJE KRV.

Te so vredne milijone za bolnike. Laxcarin Medicine Company, 164 Laxcar Bldg., 413 Fourth Ave., P. O. Box 963, Pittsburgh, Pa. Šest zavojev za dostuje za povoljno zdravljenje v največ slučajih in stanejo pet dolarjev, en zavo en dolar. Zastopnikom damo dvanajst zavojev za devet dolarjev. Pošljite nam 4c v poštah znamkah za vojni davek pri vsaki naročitvi za en dolar zavoja. Se ne prodavajo v nobeni lekarni.

TONY PAVLIČ,
204-97th Ave. W.
New Duluth, Minn.

POTREBUJEM

takoj 100 ali še več Slovencev in Hrvatov doma iz Gorskega kotara, ki se nahajajo po Rangu, Minn., v Calumetu, Mich., Chicagi in Joliet, Ill., Milwaukee, Wis. in v Kansas City, Kans. Potrebujem izurjene ljudi v izdelovanju dog. imenovanih angleške in francoske dužice 42 ger — 36 ger in Pipe stoves. Cena je: 42-36 ger za 1000 komadov \$75.00, 42-36 ger 62 inčev za 1000 komadov \$65.00, in za Pipe stoves pa \$120. Dober suh kraj brez močvirja z zdravo pitno vodo. Gozda je za dve leti, dober les. Garantiramo \$10.00 na dan in povrnemo vozne stroške kateri dela pri nas eno leto. Oglasijo se naj samo tisti, ki so večji tem poslu. Za nadaljna pojasnila pišite na:

TONY PAVLIČ,
204-97th Ave. W.
New Duluth, Minn.

Ali boste šli nazaj v Staro Domovino?

Tukaj v Ameriki niti pojma nimamo kako veliko trgovsko pomankanje se nahaja v Evropi. Vladno prizna oseba za svetovne razmere pravi, da bode morala angleška vlada islati pet do šest milijonov angleških ljudi tako, da bode lažje jih hraniti. Na Holandskem imajo poteškoče hraniti ljudi. V Italiji še niso razpustili armade, in je nemorejo razpustiti vsled poveljke brezposelnosti in so v strahu poslali vojaštvo domov. V Belgiji je nad 800.000 ljudi, katere mora še vedno vlada zalagati s hrano. Na Francoskem je ravnotako slabo, na Poljskem je vse zmedeno, rumunski kmetje so brez živine in tam niti ni dovolj semena, da bi posejali polje.

Amerika vas je prijazno sprejela, ko ste prišli sem—in ona hoče, da ostane tukaj.

V Ameriki je dovolj prostora za vaše ideje; vaša narodnost ima svojo bodočnost v Ameriki. Vse prednosti, upanja in naplaci so v tem novem svetu.

Spomnite se na one dolge noči in dneve na parobrodu? Kako se je vam rinilo otožje po domu ki ste ga pustili. Potem po se spomnite na oni srečni dan ko ste prvič zagledali s vašimi lastnimi očmi kip stoječ na straži gledajoč v prihod na novi svet — KIP SVOBODE!

Počutili ste njen pozdrav ko ste jo opazili stoječo z baklo v roki—luč katerej vam je razsvetljevala prijazen pozdrav, oblubo, spremljevalko vsem ki pridejo na njeno ozemlje.

Vi ste se izkrcali. Dobili ste delo.

Kmalu ste privadili in bili ste zadovoljni. Tedaj ste spoznali, da je KIP SVOBODE izvršil vse obljube svoje.

Imeli ste enako priliko in ugodnost s drugimi ljudmi. Pot do izobrazbe vam je bila prosta, dali ste vaše otroke v šolo in šli v večerno šolo se učiti Angleškega jezika in rokodelstva.

Pričeli ste misliti, da si kupite svoj dom in se za stalno naselite v Ameriki.

Na to je prišla vojna!

In še predno ste se dobro spoznali kaj sledi že ste bili pozvani za pomoč, da se vojna premaga tako, da SVOBODA katera vam je razsvetlila Ameriško moč naj razsvetli ves svet!

Bili ste mož—popoln mož vsak palec vašega telesa—in ozdvali ste se kot mož dostojno.

Pomagali ste zgraditi parnike.

Napravili ste municijo.

Kupili ste obveznice svobode.

Vi ste podpirali Ameriko z vsemi vašimi danimi vam sredstvi.

In sedaj vaša nova dežela vas hoče imeti kot dobrega Američana vseh ozirih—ona vam želi, da tudi vi vživite sadoce zmage do katere ste pripomogli. Amerika zmagovalka s zavezniki je nedvomno gotova, da bode deležna svetovnega napredka več kot si je mogel nihče prej predstaviti.

Građbeno delo—počivajoče ob času vojne, se že pričinja nova stanovanja, novi domovi in palače, nova trgovska poslopja, to pa pomeni delo, delo, delo, več domov in stanovanj, cenejša najemnina in več tovarn, temveč dela in služb.

Pomanjkanje hrane v stari domovini je nekaj groznega. Amerika je prisiljena hraniti ves svet. To pomenja delo na vseh kmetijah za one ki si žele delo na deželi.

Vaša rojstna domovina vas potrebuje, da ostanete še nadalje tu v Ameriki, da pomagate vrediti stalni trg, da pomagate zgraditi ves svet vse kar je porušenega z Ameriškim nadproduktivnim materijalom, potrebščinami in denarjem katere stvari ves svet mora imeti, da se ponovno postavi na pravo stališče.

Delodajalci so pričeli spoznavati, da delavstvo prihaja k svojim pravicam—vsled tega priznavanje njih pravice in vrednosti njih dela.

Vse to pa pomenja boljše delavsko stanje, boljše življenjsko stanje in boljše plače.

Za to je bilo treba korajžje—"Navdušenosti", Amerikanci vam kličejo—pozabite na vašo domovino in pričnite svoje življenje v novi deželi.

Sedaj ko ste že tukaj in ste že pričeli—pričeli k napredku za vas—zakaj bi torej ne ostali tukaj.

Amerika potrebuje državljane s korajžjo in navdušenjem.

Torej recite sami sebi še danes—

"Jaz sem v dobri deželi. V deželi ki se je borila, ne le za dobiček, ampak zato da postane ves svet boljši prostor za življenje vseh ljudi—Jaz bom ostal tukaj in pričel misliti za ameriške razmere, se nositi po ameriško, govoriti ameriško in postanem Američan!"

Ne odložite vašega dela in se ne odpravljajte za v staro domovino brez, da bi se prej prepričali o tamošnjem stanju vas li trebajo tam ali ne.

Bodite trdno prepričani, da je vse pravilno in vredno predno se podate na pot. Ne delajte po neprevidezni nobenih korakov v to svrhu.

Temveč se točno in jasno prepričajte predno pričnete.

Na vsak način predno se odločite za iti, vprašajte za pojasnila pri vašem delodajalcu ali pri našem listu, na katerega ste naročeni. Mi smo pripravljeno dati za oba dva vsa otočna pojasnila na vsako zahtevano željo.



America for me!



INTER-RACIAL COUNCIL
120 Broadway
New York City